

Caracterizarea personajului Ion din opera Ion scrisa de Liviu Rebreanu -a treia parte

Seducerea Anei devine in contextul acestei dorinte nebunesti de pamant un act necesar si totodata expresia unei revolte a individului care incalca insa normele colectivitatii. La inceputul romanului conflictul dintre erou si co-lectivitate este latent, fiindca eroul se simte oarecum respins, ca unul ce nu are avere. Insa seducerea Anei il aduce intr-o flagranta opozitie cu normele, cu atat mai mult cu cat Ion o va trata pe femeia insarcinata cu o cruzime infioratoare.

Casatoria celor doi este momentul triumfului. Cand intra in posesia pamantului, Ion se vede "mare si puternic ca un urias din basme care a biruit in lupte grele o ceata de balauri ingrozitori". Chiar si pamantul, fata de care se simtise "mic si slab cat un vierme pe care-l calci in picioare", pare acum a se clatina si "a se inchina in fata lui.

Metamorfoza personajului in a doua etapa a evolutiei este evidenta, si autorul noteaza gesturi sugestive care arata siguranta eroului, mandria de sine: "Pe ulita umbla cu pasi mai mari si cu genunchii indoiti. Vorbea mai apasat cu oamenii si vesnic numai de pamant si de avere". Ion isi sfideaza destinul, pare convins ca nimic nu-i mai poate distruge statutul dobandit.

Nici nasterea copilului nu-i schimba sentimentele fata de Ana, care va gasi in sinucidere eliberarea din nefericirea casnicii. Nu durerea pierderii sotiei il copleseste pe Ion, ci o cumplita teama ca legatura sa cu pamantul s-ar putea rupe acum prin moartea plapandului sau fiu.

Scena in care Vasile Baci si Ion, raspunzatori de moartea Anei, se privesc stand de o parte si de alta a cosciugului este memorabila si are caracter anticipativ: privirea socrului sau era ca a unui sarpe urias ce-si ameteste prada inainte de a o inghiti. In ochii lui insa, Ion citi mai ales o intrebare, intai intunecoasa, apoi limpede ca lumina zilei: "Unde-s pamanturile?... In pamant se duc toate pamanturile...".

Daca in actiunea de dobandire a pamantului Ion se dovedise lucid, calm, controlandu-si actiunile, gesturile, acum, amenintat de pierderea lor, actioneaza incrancenat, dezorganizat.

Moartea lui Petrisor redeschide lupta pentru pamant si, in paralel, pasiunea pentru Florica, devenita acum sotia lui George Bulbuc, se reaprinde in sufletul lui Ion: "Ce folos de pamanturi, daca cine ti-e drag nu-i al tau?".

Prin dorinta de a o cuceri pe Florica, Ion incalca din nou legile morale ale colectivitatii, dar mai ales infrunta din nou destinul. El isi doreste totul: pamanturile si Florica, averea si iubita, uitand de echilibru si masura, insa sanctiunea pe care o va primi este definitiva. Sfarsitul sau violent (e ucis de George intr-o noapte cand venise la Florica) nu e deloc surprinzator.

Agonia lui e descrisa detaliat, insistandu-se pe elemente ce amintesc de naturalism: "Se gandea insa numai la baltoaca in care se balacea, care-l scarbea si din care vroia sa scape cu orice pret". "Mor ca un caine!" e ultimul gand al aceluia care sfidase parca legile omenesti si pe cele ale destinului.

Rebreanu nu e neaparat un moralist, precum Slavici. Sfarsitul lui Ion e veridic, firesc, petrecut in linia evolutiei personajului care si-a pierdut treptat omenescul, degradandu-se moral si intrand in seria atat de larga, de altfel, a parvenitilor literaturii universale.